

Skatteministeriet

4. december 2024
J.nr. 2024 - 7038

Til Folketinget – Skatteudvalget

Vedrørende L 82 - Forslag til lov om ændring af momsloven (Ændring af reglerne om forfattervirksomhed og kunstnerisk aktivitet).

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 1 af 12. november 2024.

Rasmus Stoklund

/ Jeanette Rose Hansen

Spørgsmål

Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 12. november 2024 fra Dansk Industri, jf. L 82 – bilag 2.

Svar

I henvendelsen anfører Dansk Industri (DI), at der grundlæggende er forskellige opfattelser af, om lovforslaget er nødvendigt for, at Danmark overholder EU-reglerne på området. DI henviser til, at GorrissenFederspiel og Deloitte m.fl. har vurderet, at der ikke er behov for lovændring på området. DI anfører endvidere, at EU-Kommissionen har tilkendegivet, at det alene er et politisk spørgsmål, om Danmark ønsker at indføre moms.

Herudover anfører DI, at lovforslagets ikrafttrædelses- og virkningstidspunkt allerede er den 1. januar 2025, hvilket ikke giver de berørte virksomheder tilstrækkelig tid til at tilpasse diverse systemer til at kunne håndtere de nye regler rettidigt. I den forbindelse henviser DI til, at det i bemærkningerne til begge de tidligere fremsatte lovforslag om ændring af reglerne om forfattervirksomhed og kunstnerisk aktivitet – L 106 og L 13 – blev anført, at erhvervslivet, herunder særligt forvaltningsorganisationerne, har behov for tilpasning af deres IT-systemer.

DI påpeger, at der stadig er behov for tilpasninger, men at dette ikke nævnes i L 82. DI kritiserer desuden, at forslaget ikke overholder punkt 3.5.2.2 i Vejledning om lov kvalitet, hvorefter lovforslag som udgangspunkt skal være vedtaget mindst 4 uger før ikrafttrædelsestidspunktet, så virksomhederne har god tid til at omstille sig til de nye regler, og at lovforslaget ikke var adviseret i regeringens lovprogram.

DI foreslår, at ikrafttrædelsestidspunktet udskydes med et år til 1. januar 2026.

Hertil bemærkes

Lovforslag L 82 om ændring af reglerne for forfattervirksomhed og kunstnerisk aktivitet medfører, at forvaltningsorganisationer fremover skal lægge moms på, når de sælger licenser til forfattere og kunstneres ophavsretbelagte værker.

Formålet med lovforslaget er at bringe de danske regler på området i overensstemmelse med EU-retten. Det er både Skatteministeriets og Justitsministeriets juridiske vurdering, at den gældende retstilstand ikke er i overensstemmelse med EU-retten og derfor skal ændres.

Regeringen har derfor besluttet at fremsætte lovforslaget, der er en genfremsættelse af L 106 (2021-22) og L 13 (2022-23, 1. samling).

EU-Domstolen har i sag C-501/19, UMCR, afgjort, at det er økonomisk virksomhed, når forvaltningsorganisationer leverer licenser til forfatteres og kunstneres ophavsretsbelagte værker mod vederlag. Det betyder, at denne ydelse som udgangspunkt er momspligtig.

Danmark har en momsfrigtagelse for forfattervirksomhed og kunstnerisk virksomhed, som betyder, at visse ydelser leveret af forfattere og kunstnere er momsfrigtaget. Fritagelsen er en særregel, som afviger fra EU's fælles momsregler i momssystemdirektivet, og som kan opretholdes pga. en stand still-bestemmelse i momssystemdirektivet. Fritagelsen gælder efter sin ordlyd imidlertid kun for ydelser leveret af forfatterne og kunstnerne selv, dvs. at den er personlig og derfor ikke kan anvendes af andre som fx forvaltningsorganisationer og arvinger, når de leverer licenser vedrørende ophavsretsbelagte værker.

For så vidt angår den nævnte udtalelse fra advokatfirmaet GorrissenFederspiel, hvor advokatfirmaet anfører, at fx forvaltningsorganisationer, fordi de er formidlere af licenserne på vegne af forfatterne og kunstnerne, kan anvende den såkaldte formidlingsregel og derved også kan omfattes af momsfrigtagelsen for ydelser leveret af forfattere og kunstnere, skal jeg henvise til min besvarelse af L 106 B - spørgsmål 87 (2021-2022), hvor GorrissenFederspiels udtalelse kommenteres.

Som der er redegjort for i det nævnte svar, indebærer de særlige regler om formidling af ydelser eller salg af varer for fremmed regning (kommissionssalg), at der i momsmæssig henseende skal anses for at bestå to identiske leveringer, hvor samme vare eller ydelse først leveres fra producenten/tjenesteyderen til formidleren og herefter fra formidleren til den endelige kunde.

I EU-Domstolens dom af 14. juli 2011 i sag C-464/10, *Henfling*, præmis 36-37, er det om sådanne formidlingssalg fastslået, at hvis leveringen af en tjenesteydelse fra den oprindelige leverandør er momsfrigtaget, finder denne fritagelse ligeledes anvendelse på retsforholdet mellem formidleren og dennes kunde, medmindre den relevante momsfrigtagelse har et "særkende, som kan begrunde en indskrænkning af anvendelsesområdet for" momsfrigtagelsen, så den ikke kan anvendes af formidleren.

Det er Skatteministeriets og Justitsministeriets vurdering, at den omstændighed, at momsfrigtagelsen for kunstnere er personlig og således ikke omfatter ydelser leveret af andre end den fastsatte personkreds (kunstnere m.fl.) er et sådant "særkende", at momsfriheden ikke kan udstrækkes til at gælde i forholdet mellem formidleren (forvaltningsorganisationen) og kunden (fx en tv-pakkeudbyder).

EU-Domstolen har således også i dom af 14. december 2005 i sag C-401/05, *VDP Dental Laboratory*, fastslået, at en momsfrigtagelse, der var personafhængig ("levering af tjenesteydelser præsteret af tandteknikere som et led i udøvelsen af deres erhverv samt tandlægers og tandteknikers levering af tandproteser") ikke kunne finde anvendelse på leveringer af tandproteser foretaget af en mellemandler, der ikke var omfattet af den relevante personkreds. Dette gjaldt også, selv om de i sagen omhandlede tandproteser af mellemandleren var erhvervet fra en tandtekniker, der i sig selv var omfattet af momsfrigtagelsen.

GorrissenFederspiel anfører i sin udtalelse, at det forhold, at momsfriheden for kunstneriske ydelser er personlig, ikke udgør et sådant særkende som omtalt i *Henfling*-dommen,

idet GorrissenFederspiel i øvrigt anfører, at dette er et særkende, ”som Skatteministeriet selv definerer indholdet af”, jf. redegørelsen s. 10 (pkt. 7.27) og s. 13 (pkt. 8.3).

Det er imidlertid i overensstemmelse med EU-Domstolens udtrykkelige udsagn i Henflingdommen nødvendigt at undersøge, om en given momsfrigtagelse har et særkende, der indebærer, at den efter sit indhold ikke kan finde anvendelse på begge leveringer. Det er efter Skatteministeriets og Justitsministeriets opfattelse netop tilfældet med hensyn til momsfrigtagelsen for ydelser leveret fra kunstnere, der efter sin udtrykkelige ordlyd kun finder anvendelse på leveringer fra netop kunstnere. Det er således Skatteministeriets og Justitsministeriets vurdering, at forvaltningsorganisationerne ikke kan anvende momsfrigtagelsen for kunstnere.

I forhold til EU-Kommissionens udtalelse bemærkes, at den har udtalt, at det er en politisk beslutning i Danmark, hvorvidt Danmark vil opretholde den særlige danske momsfrigtagelse for forfattere og kunstnere. Med lovforslaget præciseres momsfrigtagelsen i overensstemmelse med stand-still bestemmelsen, således at der ikke er tvivl om, at den kun omfatter forfattere og kunstnere. Momsfrigtagelsen bevares dermed.

Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt forvaltningsorganisationer i medfør af den særlige formidlingsregel også kan være omfattet af momsfrigtagelsen for forfattere og kunstnere, har EU-Kommissionen tilkendegivet, at den ikke kan afgive en udtalelse herom, da spørgsmålet ikke har været afgjort ved EU-Domstolen, og at den ikke kan tage stilling til, hvordan EU-Domstolen vil stille sig, hvis spørgsmålet forelægges Domstolen til afgørelse.

EU-Kommissionen er således ikke fremkommet med en udtalelse om spørgsmålet. Jeg skal i den forbindelse i øvrigt henvise til den orientering af Folketinget, som blev oversendt den 12. maj 2023, jf. EEU alm. del - bilag 472 (2022-23), hvor hele korrespondancen med EU-Kommissionen er vedlagt.

Det bemærkes, at det er det enkelte medlemslands forpligtelse at sikre, at landets lovgivning overholder EU-retten. Den omstændighed, at EU-Kommissionen ikke kan forventes at ville anlægge en traktatkrænkelssag, selv om den gældende retstilstand opretholdes, ændrer således ikke på Skatteministeriets og Justitsministeriets juridiske vurdering, hvorefter det er nødvendigt at ændre retstilstanden for at bringe den i overensstemmelse med EU-retten.

For så vidt angår ikrafttrædelses- og virkningstidspunktet er det Skatteministeriets og Justitsministeriets vurdering, at den gældende retstilstand ikke er i overensstemmelse med EU-retten, og at det følger af EU-retten, at retstilstanden i sådanne tilfælde så hurtigt som muligt bør bringes i overensstemmelse med EU-retten.

På baggrund af de oplysninger, der efter lovforslagets fremsættelse er fremkommet om de systemændringer, der vil være nødvendige for at implementere momspligten, vurderer jeg imidlertid, at der bør ske en udskydelse af virkningstidspunktet. Jeg har derfor til hensigt

at fremsætte et ændringsforslag, der indebærer, at loven først får virkning for levering af licenser, der vedrører udnyttelse af forfatteres og kunstneres ophavsret fra og med den 1. juli 2025, så branchen får ca. ½ år til at gennemføre de nødvendige systemændringer.

Derimod vurderer Skatteministeriet og Justitsministeriet ikke, at det retligt kan begrundes, at virkningstidspunktet udskydes helt til 1. januar 2026, således som DI foreslår.

Det skal for en ordens skyld tilføjes, at det under processen med lovforslaget er kommet frem, at udbydere af tv-pakker i praksis ikke har lagt moms på den del af en tv-pakkes pris, der har sammenhæng med prisen for de licenser, som udbyderne har erhvervet fra forvaltningsorganisationerne. Denne praksis er baseret på en afgørelse fra det daværende Momsnævn fra 1996 (Tfs1996.847MNA).

I afgørelsen fastslog Momsnævnet, at en tv-udbyder kunne bruge den særlige momsretlige udlægsregel i momslovens § 27, stk. 3, nr. 3, til at viderefakturere en forholdsmæssig andel af licensbetalingerne til det daværende Copy-Dan til sine kunder uden at pålægge moms. Nævnet lagde herved til grund, at der var tale om godtgørelse af ”en omkostning, der reelt afholdes for selskabets enkelte kunder i forhold til disses ”træk” på ydelserne”.

Det er vurderingen, at Momsnævnets afgørelse ikke er i overensstemmelse med EU-retten, og at det derfor er nødvendigt at ændre praksis, således at tv-pakkeudbydere skal lægge moms på hele tv-pakkeprisen, dvs. også den del af prisen, der har sammenhæng med betaling til forvaltningsorganisationerne for erhvervelse af licenser til udnyttelse af ophavsretsbelagte værker.

Det skyldes, at tv-pakkeudbyderes erhvervelse af licenser fra forvaltningsorganisationer ikke kan anses for at være sket i aftagernes (seernes) navn og for deres regning, allerede fordi aftagerne ikke erhverver licenser (visningsrettigheder), men derimod alene en ret til at se de tv-programmer, der indgår i den tv-pakke, de køber.

Desuden følger det af EU-Domstolens praksis, at en udgift kun kan anses for at være afholdt i den endelige aftagers navn, når den endelige aftager hæfter direkte for betalingen i forhold til leverandøren, således at leverandøren kan rette et krav direkte mod den endelige aftager.

Skattestyrelsen har været i dialog med Kulturministeriet om forståelsen af ophavsretslovens regler og på baggrund heraf har konkluderet, at aftalen om licensbetaling mellem en forvaltningsorganisation og en tv-pakkeudbyder ikke indgås i slutkundens navn, og at forvaltningsorganisationerne ikke kan rette et krav på betaling direkte mod slutkunden. Det er på den baggrund vurderingen, at praksis for udbydere af tv-abonnements anvendelse af udlægsordningen er i strid med momsloven og den bagvedliggende bestemmelse i momssystemdirektivet.

Det betyder, at det – selv hvis det blev antaget, at forvaltningsorganisationerne kan benytte formidlingsreglen til at undlade at lægge moms på, når de meddeler licenser – vil være

nødvendigt fremadrettet at ændre den forkerte praksis vedrørende udlægsreglen, så der lægges moms på også den del af tv-pakkeprisen, der består af betaling for licenser.

En sådan praksisændring vil dog ikke være relevant, hvis lovforslaget vedtages, så der lægges moms på forvaltningsorganisationernes levering af licenser til tv-pakkeudbydere. Det vil nemlig indebære, at der ikke vil være en momsfritagelse, som tv-pakkeudbydere kan ”videreføre” til seerne ved brug af udlægsreglen.